

Література

1. Луценко І. О. Забезпечення міжпредметних зв'язків та інтеграції змісту навчання у професійній підготовці майбутнього вихователя. Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського. 2012. Вип. 1.37. С. 254–258.
2. Бех І.Д. Інтеграція як освітня перспектива. Початкова школа. 2002. Вип. 5. С. 5–6.

УДК 376:373.2.09

ТИШКУЛ Є.С., ЧЕКАН О.І.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Аналіз закордонної практики свідчить, що інклюзивна освіта передусім є можливістю для дітей з нерізко вираженими вадами психофізичного розвитку. Це, зокрема, окремі форми затримки психічного розвитку, певні мовленнєві відхилення, зниження слуху чи зору, нескладні опорно-рухові вади, порушення емоційно-вольової сфери. Якщо такі діти мають збережений інтелект, самостійно себе обслуговують, адекватно контактують з однолітками, мають сімейну підтримку, то, за умови фахового психолого-педагогічного супроводу, вони цілком можуть засвоювати культурний досвід у середовищі здорових однолітків. Згідно з Концепцією розвитку інклюзивного навчання в Україні здійснюється активний пошук та впровадження ефективних шляхів соціальної взаємодії дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку, із їхніми здоровими однолітками. Найпершими, хто помічає проблеми та труднощі у розвитку дитини є батьки, лікарі-педіатри, вихователі. Тому дуже важливо, щоб вони не зволікали, не чекали на спонтанне усунення вади, а звернулися до фахівців. Консультацію щодо раннього розвитку дитини, створення необхідних для неї умов, за необхідності - і допомогу, можна одержати у психолого-медико-психологічних консультаціях. Для цього батькам не потрібно жодних направлень і дозволів. Вони можуть відвідати ПМПК з власної ініціативи. Чим раніше дитина одержить необхідну допомогу (педагогічну, психологічну, медичну), тим легше буде структура її дефекту, тим краще вона розвиватиметься. Важливо, щоб і вихователі дошкільних закладів вчасно помічали проблеми поведінки дітей, труднощі у навчанні і радили батькам відвідати спеціалістів ПМПК. Саме вони допоможуть визначити, що спричинило труднощі чи вади у розвитку дитини, привело до проблем шкільного навчання: порадять, які умови створити у сім'ї, дитячому садку; нададуть корекційну допомогу або порадять спеціальний заклад для цього. Приймати рішення про заклад для дитини з психофізичними вадами мають батьки разом із фахівцями ПМПК.

Тобто, потрібно рекомендувати заклад з урахуванням суто індивідуальних особливостей розвитку дитини та потреб родини. Вагомого значення для правильної постановки діагнозу, вибору форми організації навчання, реалізації індивідуального підходу набуває психолого-педагогічна характеристика на дитину, написана педагогами дитячого садка, у якому вона перебувала. Адже у процесі систематичного навчання та виховання дитини

найбільш яскраво виявляються її здібності, проблеми та труднощі. До складання документу може бути залучений і психолог, якщо він систематично працював з дитиною. Підсумовуючи викладене, вихователь може зауважити свої припущення щодо причин, які обумовлюють відставання дитини у розвитку, труднощі та прогалини у засвоєнні програми дошкільного закладу. Проте, ніяких діагнозів, навіть у вигляді припущення, педагог не формулює, оскільки вада дитини. Її конкретний клінічний діагноз, встановлюють колегіально працівники ПМПК на підставі ґрунтовного вивчення матеріалів особової справи, картки розвитку дитини, медичних документів, малюнків дитини, психолого-педагогічної характеристики та результатів обстеження дитини. Якщо корекційні педагоги, практичні психологи, які спеціалізуються на корекційній роботі, є компетентними щодо роботи з такими дітьми, то вихователі дошкільних закладів часто не мають ні психологічної, ні методичної готовності до інклюзії. Тому у ДНЗ має здійснюватися спеціальна підготовка педагогічного персоналу. Наказом Міністерства освіти та науки України «Про створення умов щодо забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю» від 2 грудня 2005 року №651 передбачено включення у навчальні плани вищих навчальних закладів 111-I V рівня акредитації, що готують фахівців за напрямком «Педагогічна освіта», дисципліни «Основи корекційної педагогіки», яка й забезпечить професійну готовність до інклюзивної освіти. Досвід інших країн переконливо доводить, що для тих фахівців, які вже працюють у навчальних закладах, ефективними ланками такої підготовки є курси підвищення кваліфікації, теоретичні та практичні семінари, тренінги. Змістом такої освіти мають бути основи корекційної педагогіки і психології, з певними методичними аспектами.

Зокрема вихователі мають бути компетентними у таких питаннях:

- підходи держави та суспільства до організації освіти дітей, які мають вади психофізичного розвитку;
- основні поняття корекційної педагогіки та спеціальної психології;
- особливості і закономірності розвитку різних категорій осіб з психофізичними вадами;
- комплексне психолого-педагогічне вивчення дітей;
- диференційовані та індивідуальні механізми і прийоми дошкільного корекційного навчання та виховання кожної категорії дітей;
- зміст та методи роботи з родинами вихованців.

Поза всяким сумнівом, компетентність вихователів є однією з умов ефективності дошкільної освіти. Результати досліджень багатьох науковців засвідчують, що розумовий, емоційний і соціальний розвиток дітей з психофізичними вадами прямо залежить від позитивного ставлення до них, їх розуміння та прийняття педагогами, батьками і здоровими дітьми. Сприятливе соціальне та розвивальне середовище є однією з вихідних умов розв'язання проблем інклюзивної освіти. Тому забезпечення такого середовища - одне із завдань психолого-педагогічного супроводу дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку. Педагоги дошкільного закладу мають передусім

формувати позитивне ставлення здорових вихованців до дітей з психофізичними вадами, прийоми адекватної взаємодії, емпатії.

Література

1. Закон «Про освіту» розширює інклюзивну освіту [Електрон, ресурс] - Режим доступу : <https://osvita.ua/school/57367/> (дата звернення 02.03.2018) - Назва з екрана.
2. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради України.-2017.-№38-39.
3. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти. Керівництво для тренерів. – К. : 2018. – 174 с.

УДК 371.15:37(485)

ТОВКАНЕЦЬ Г.В., МАРТИН О.М.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ ШВЕЦІЇ

У сучасному світі, що стрімко розвивається, неабиякої уваги набуває рівень та доступність освіти для кожного. Успішність та розвиток суспільства, а отже і країни в цілому, безпосередньо залежить від рівня освіти, який вона надає своїм громадянам. Освіта – це та сфера, з якою стикається кожен громадянин щоденно у своєму житті; це те, на чому твориться політика країни; це один із способів покращення життя громадян; це можливість забезпечення країни висококваліфікованими кадрами.

Проблема розвитку освіти в Швеції була предметом досліджень таких шведських педагогів і науковців, як К. Альстрем, Е. Андерсон, Г. Берглунд, Г.Оррінг та інших, які засвідчують інноваційні й модернізаційні процеси в галузі теоретико-практичної підготовки вчителя й організації системи навчання.

Звертаємо увагу на такі особливості організації навчання, як структурування навчального року, надання фінансової допомоги учням, організація навчання у вищій школі та у переддипломній освіті, оцінювання.

Навчальний рік охоплює 40 тижнів і ділиться на два півріччя, які в Швеції прийнято називати осіннім і весняним. Відхилення від погодинного плану занять допускаються при необхідності підлаштувати процес навчання під учнів, які не здатні засвоїти матеріал відповідно до навчального плану. Такий процес навчання називають адаптованим. Навчальний рік повинен налічувати щонайменше дванадцять канікулярних днів. Навчальний тиждень охоплює п'ять днів, з понеділка по п'ятницю. Рішення про тривалість навчального дня школи приймають самостійно

Всім учням у віці від 16 до 20 років, які завершують середню освіту в одній з муніципальних гімназій або так званої вищої народної школи, надається фінансова допомога. Така ж допомога надається учням немуніципальних, альтернативних гімназій, якщо ці гімназії контролюються центральними органами освіти. Фінансова допомога надається у формі основної суми, яка є продовженням дитячої допомоги і виплачується всім учням після досягнення ними 16-річного віку, і додаткової суми, яка виплачується, тим хто цього потребує, у розмірі передбачуваних витрат в період навчання і щоденних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>